

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
การสอบข้อเขียนความรู้ชั้นเนติบัณฑิต ภาคหนึ่ง สมัยที่ 64 ปีการศึกษา 2554
วิชากฎหมายอาญา กฎหมายภาษีอากร กฎหมายแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน
กฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายปกครอง
วันอาทิตย์ที่ 25 กันยายน 2554

คำถาม 10 ข้อ ให้เวลาตอบ 4 ชั่วโมง (14.00 น. ถึง 18.00 น.) ให้ยกเหตุผลประกอบคำตอบด้วย

ข้อ 1. นายชัย คนไทยเป็นลูกจ้างมีหน้าที่ขับรถยนต์ของสถานทูตไทยในประเทศปานากัว นายเด่นเป็นข้าราชการประจำสถานทูตไทยมีหน้าที่รับเรื่องการขอยานพาหนะและกรอกข้อความในใบสั่งข้อมรณต์เพื่อเสนอนายเก่งอุปทูตลงลายมือชื่อในใบสั่งข้อมรณต์ นายเด่นใช้ให้นายชัยขับรถของสถานทูตไปส่งของส่วนตัวของตนที่สนามบิน นายชัยขับรถด้วยความผิดคะนอง รดเลี้ยวหักเลี้ยวชนต้นไม้ข้างทางได้รับความเสียหายโฉมไฟหน้ารถหลุดจึงลักเก็บเอาไว้เป็นของตน นายชัยขับรถกลับมาสถานทูตและขอให้นายเด่นออกใบสั่งข้อมรณต์ นายเด่นเกรงว่าผู้บังคับบัญชาจะรู้ว่าตนใช้ให้นายชัยนำรถราชการไปใช้ส่วนตัวจนรถได้รับความเสียหาย นายเด่นจึงนำใบสั่งข้อมรณต์ที่ตนรับผิดชอบมากรอกข้อความว่ารถเกิดอุบัติเหตุในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้วลงลายมือชื่อนายเก่งปลอมในใบสั่งข้อมรณต์เสียเอง แต่ยังไม่ทันได้มอบให้นายชัย นายเก่งทราบเรื่องทั้งหมดเสียก่อน ต่อมานายชัย นายเด่นจึงถูกส่งตัวกลับมาประเทศไทย และนายเก่งเดินทางกลับประเทศไทยแล้วแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่นายชัยและนายเด่น

ให้วินิจฉัยว่า นายชัยและนายเด่นมีความผิดฐานใด และต้องรับโทษในราชอาณาจักรหรือไม่

ธงคำตอบ

นายชัยคนไทยเป็นลูกจ้างไม่ได้เป็นเจ้าของพนักงาน ขับรถยนต์ของสถานทูตไทยชนต้นไม้ทำให้รถยนต์ได้รับความเสียหายและลักเอาโฉมไฟหน้ารถไปเป็นของตนเองนั้น การกระทำของนายชัยจึงไม่มีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่รักษาทรัพย์เบียดบังเอาทรัพย์เป็นของตนโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147 (1 คະແນນ) แต่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ของนายจ้างตามมาตรา 335 (11) (1 คະແນນ) นอกราชอาณาจักรและนายเก่งอุปทูตคนไทยเป็นผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ นายชัยต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามกฎหมายมาตรา 8 วรรคหนึ่ง (ก) และวรรคสอง (8) (1 คະແນນ)

นายเด่นเป็นข้าราชการสถานทูตไทยในประเทศปานากัว จึงเป็นเจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยมีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสารใบสั่งข้อมรณต์ เพื่อเสนอนายเก่งอุปทูตลงลายมือชื่อในใบสั่งข้อมรณต์ ได้กระทำการกรอกข้อความลงในใบสั่งข้อมรณต์อันเป็นเท็จและปลอมลายมือชื่อของนายเก่งอุปทูต การกระทำของนายเด่นจึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ทำเอกสาร กรอกข้อความลงในเอกสาร กระทำการปลอมเอกสารโดยอาศัยโอกาสที่ตนมีหน้าที่นั้น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 161 (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ 635/2507) (2 คະແນນ) และมีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและโดยทุจริตตามมาตรา 157 ด้วย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ 265/2543) (1 คະແນນ) นายเด่นเป็นเจ้าพนักงานของรัฐบาลไทยกระทำความผิดดังกล่าวนอกราชอาณาจักร อันเป็นความผิดที่ระบุไว้ในมาตรา 9 นายเด่นจึงต้องรับโทษในราชอาณาจักร (2 คະແນນ)

นอกจากนั้น นายเด่นยังมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 265 ฐานปลอมเอกสารราชการ ซึ่งความผิดดังกล่าวระบุไว้ในมาตรา 8 วรรคสอง (2) ซึ่งนายเก่งผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษแล้ว ตามมาตรา 8 วรรคหนึ่ง (ก) นายเด่นจึงต้องรับโทษตามมาตรา 265 ในราชอาณาจักรด้วย (2 คະແນນ)

ข้อ 2. นายเสือเข้าไปลวนลามนางหญิงในบ้านของนางหญิงโดยกระทำต่อหน้านายสิงห์สามีของนางหญิง และต่อหน้านายกระตึงเพื่อนสนิทของนายสิงห์ เมื่อนายเสือเห็นว่านายสิงห์โกรธที่ตนกระทำเช่นนั้นจึงเดินหนีออกจากบ้านโดยได้ขโมยกำไลข้อมือของนางหญิงที่วางอยู่บนโต๊ะติดมือไปด้วย นายสิงห์และนายกระตึง จึงต่างติดตามนายเสือไปทันที เมื่อตามทันนายกระตึงใช้ไม้ตีมือนายเสือเพื่อจะเอากำไลคืน นายเสือ ถูกตีบาดเจ็บจึงทิ้งกำไลลงที่พื้นและเดินหนีไป นายกระตึงหยิบกำไลนั้นได้แล้วนำกลับไปคืนให้นางหญิงทันที ส่วนนายสิงห์ซึ่งยังโกรธนายเสืออยู่ได้หยิบปืนขึ้นมายิงนายเสือที่เดินหนีหลายนัด นายเสือถูกยิงได้รับบาดเจ็บ นอกจากนี้กระสุนยังแฉลบไปถูกนายไก่ และแฉลบไปถูกนายเป็ดซึ่งยืนอยู่ข้างหลังนายไก่ด้วย ซึ่งขณะนั้นทั้งสองคนยืนอยู่ห่างออกไปจากนายเสือ ทำให้นายไก่และนายเป็ดได้รับบาดเจ็บ

ให้วินิจฉัยว่า นายกระตึงและนายสิงห์มีความผิดฐานใดหรือไม่

องค์คำตอบ

นายกระตึงไม่มีความผิดฐานทำร้ายร่างกายนายเสือ เพราะเป็นการกระทำโดยป้องกันสิทธิของผู้อื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 แม้ว่าขณะที่นายกระตึงทำร้ายร่างกายนายเสือ ความผิดฐานลักทรัพย์ จะสำเร็จไปแล้ว แต่ภยันตรายแห่งการพาเอาทรัพย์นั้นไปยังคงมีอยู่ตลอดเวลาที่นายเสือกำลังพาทรัพย์หนีไป การที่นายกระตึงทำร้ายร่างกายนายเสือ เพื่อติดตามเอากำไลข้อมือนั้นคืนในทันทีทันใด จึงเป็นการกระทำโดยป้องกันพอสมควรแก่เหตุตามมาตรา 68 (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 729/2541 และ 6490/2548) (4 คะแนน)

นายสิงห์มีความผิดฐานพยายามฆ่านายเสือตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ประกอบมาตรา 80 โดยจะอ้างป้องกันตามมาตรา 68 ไม่ได้ เพราะขณะที่นายสิงห์ยิงนายเสือนั้น ภยันตรายที่เกิดจากการกระทำของนายเสือได้ผ่านพ้นไปแล้ว แต่นายสิงห์อ้างบันดาลโทสะตามมาตรา 72 ได้ เพราะถูกนายเสือข่มเหงอย่างร้ายแรงด้วยเหตุอันไม่เป็นธรรมและได้กระทำความผิดต่อนายเสือในระยะเวลาต่อเนื่องกระชั้นชิดกับการข่มเหงนั่นเอง (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 900/2553) (4 คะแนน)

นายสิงห์มีความผิดฐานพยายามฆ่านายไก่และนายเป็ดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ประกอบมาตรา 80 โดยเป็นเจตนาฆ่าโดยพลาดตามมาตรา 60 แต่นายสิงห์อ้างบันดาลโทสะตามมาตรา 72 ในการกระทำความผิดต่อนายไก่และนายเป็ดได้เช่นกัน (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1682/2509) (2 คะแนน)

ข้อ 3. นายชัยเป็นศัตรูกับนายชุ่ม นายชัยต้องการฆ่านายชุ่ม จึงหิบบินออกจากบ้านเพื่อไปดักชุ่มยิงนายชุ่ม แต่ด้วยความบังเอิญ นายชัยได้หิบบินกระบอกที่มีสภาพชำรุดใช้การไม่ได้เพราะระบบลั่นไกชำรุดติดตัวไป เมื่อนายชุ่มเดินมาถึงบริเวณที่นายชัยดักชุ่มอยู่ นายชัยซึ่งไม่รู้ว่าเป็นมีสภาพดังกล่าว ได้ใช้ปืนนั้นเล็งและลั่นไกยิงนายชุ่ม แต่ไม่สามารถใช้ยิงได้ ในขณะที่เดียวกันนายชิตศัตรูอีกคนหนึ่งของนายชุ่มก็ดักชุ่มยิงนายชุ่มอยู่บริเวณนั้นเช่นเดียวกัน เมื่อนายชิตใช้ปืนยิงนายชุ่ม ปรากฏว่ากระสุนไม่ระเบิดออกเพราะกระสุนตัน เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนั้น ทั้งนายชัยและนายชิตต่างก็เดินทางกลับ ระหว่างทางนายชัยไปพบกับนายชุ่มโดยบังเอิญ นายชัยจึงหิบบินมีดดาบที่มีผู้ทิ้งไว้ในบริเวณนั้นไล่ฟันนายชุ่ม นายชุ่มกลัวที่ถูกไล่ฟันจึงวิ่งหนีกระโดดลงแม่น้ำและเป็นเหตุให้จมน้ำถึงแก่ความตาย

ให้วินิจฉัยว่า นายชัยและนายชิตมีความผิดฐานใดหรือไม่

ธงคำตอบ

นายชัยและนายชิตมีเจตนาฆ่านายชุ่ม ได้ไปดักชุ่มยิงนายชุ่ม จึงเป็นเจตนาฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อน (คำพิพากษาฎีกาที่ 433/2546 และ 1451/2531) (1 คะแนน) นายชัยและนายชิตได้ลงมือฆ่านายชุ่มแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล โดยในกรณีของนายชัยนั้น การกระทำไม่สามารถจะบรรลุผลได้อย่างแน่แท้ เพราะเหตุปัจจัยซึ่งใช้ในการกระทำ นายชัยจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่านายชุ่มตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (4) ประกอบมาตรา 81 (คำพิพากษาฎีกาที่ 4367/2544) (3 คะแนน)

ส่วนกรณีของนายชิตนั้น การกระทำไม่บรรลุผลเพราะกระสุนไม่ระเบิดออก เนื่องจากกระสุนตันซึ่งเป็นเหตุบังเอิญเท่านั้น หากเป็นการแน่แท้ว่าจะไม่สามารถทำให้ผู้ถูกยิงได้รับอันตรายจากการยิงไม่ นายชิตจึงมีความผิดฐานพยายามฆ่านายชุ่มตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289 (4) ประกอบมาตรา 80 (คำพิพากษาฎีกาที่ 783/2513) (3 คะแนน)

การที่นายชัยใช้มีดดาบวิ่งไล่ฟันนายชุ่ม เป็นการทำร้ายนายชุ่ม เมื่อนายชุ่มกลัวที่ถูกไล่ฟันจึงวิ่งหนีกระโดดลงแม่น้ำและเป็นเหตุให้จมน้ำถึงแก่ความตาย การกระทำของนายชัยจึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 วรรคแรก (คำพิพากษาฎีกาที่ 9413/2552) (3 คะแนน)

ข้อ 4. นางดำปลอมบัตรเครดิตของนายเขียวซึ่งเป็นบัตรที่ธนาคารแห่งหนึ่งออกให้แก่ นายเขียว โดยบัตรที่นางดำปลอมนั้นมีขนาด รูปร่างและข้อความเหมือนกับที่ธนาคารออกให้แก่ นายเขียว นอกจากนี้ นางดำยังปลอมลายมือชื่อของนายเขียวในบัตรปลอมนั้นด้วย แล้วนางดำเก็บบัตรปลอมนั้นไว้ในลิ้นชักโต๊ะทำงานและตั้งใจว่าจะนำบัตรปลอมนั้นไปใช้ซื้อสินค้าที่ห้างสรรพสินค้าในวันรุ่งขึ้น

ให้วินิจฉัยว่า นางดำมีความผิดฐานใดหรือไม่

องค์คำตอบ

การที่นางดำปลอมบัตรเครดิตของนายเขียวและปลอมลายมือชื่อของนายเขียวในบัตรเครดิตที่ทำปลอมขึ้นนั้น เป็นการปลอมเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 วรรคแรก และเมื่อบัตรเครดิตนั้นเป็นเอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อสิทธิ จึงเป็นเอกสารสิทธิตามมาตรา 1(9) นางดำจึงมีความผิดตามมาตรา 265 (3 คะแนน)

การปลอมบัตรเครดิตเป็นการปลอมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269/1 ด้วย เพราะบัตรเครดิตเป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1 (14) (ก) และเมื่อบัตรดังกล่าวธนาคารผู้ออกบัตรได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้เพื่อใช้ประโยชน์ในการชำระค่าสินค้าแทนการชำระด้วยเงินสด นางดำจึงมีความผิดตามมาตรา 266/1 ประกอบมาตรา 269/7 (3 คะแนน)

ส่วนที่นางดำตั้งใจว่าจะนำบัตรเครดิตปลอมนั้นไปใช้ซื้อสินค้าที่ห้างสรรพสินค้าในวันรุ่งขึ้นนั้น การที่มีบัตรนั้นไว้จึงมีความผิดฐานมิใช่เพื่อใช้ซึ่งบัตรอิเล็กทรอนิกส์ปลอมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 269/4 วรรคแรก ประกอบมาตรา 269/7 ด้วย (4 คะแนน)

ข้อ 5. นายฉลาดทราบว่านายเง่าลักสร้อยเพชรประจำตระกูลของหลวงขจรผู้เป็นนายจ้างไป แต่ไม่ทราบแหล่งที่จะนำไปจำหน่าย นายฉลาดจึงทำที่อาสาวาจะนำสร้อยไปขายให้ โดยขอส่วนแบ่งสิบเปอร์เซ็นต์จากราคาที่ขายได้ แต่ในใจจริงนายฉลาดมิได้คิดที่จะทำเช่นนั้น ดังนั้นเมื่อขายสร้อยให้แก่นายมั่งได้แล้ว นายฉลาดก็หลบหนีไป ส่วนนายมั่งรับซื้อสร้อยโดยทราบมาก่อนจากประกาศทางหนังสือพิมพ์เรื่องหลวงขจรจะให้รางวัลแก่ผู้แจ้งเบาะแสที่อยู่ของนายเง่า นายมั่งทราบว่าหลวงขจรอยากได้สร้อยคืนจึงโทรศัพท์เรียกเงินค่าไถ่ 500,000 บาท มิฉะนั้นจะทำลายสร้อยทิ้ง หลวงขจรกลัวว่าทรัพย์สินประจำตระกูลจะเสียหายจึงตอบตกลง

ให้วินิจฉัยว่า นายฉลาดและนายมั่งมีความผิดฐานใดหรือไม่

ธงคำตอบ

นายฉลาดได้สร้อยเพชรไปจากนายเง่าโดยการหลอกลวงว่าจะช่วยนำสร้อยเพชรไปขายให้ซึ่งเป็นความเท็จ เมื่อได้สร้อยเพชรไปโดยการแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้ นายฉลาดจึงมีความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 (4 คะแนน)

ส่วนนายมั่งรับซื้อสร้อยเพชรจากนายฉลาดโดยขณะรับซื้อทราบว่าป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด นายมั่งจึงมีความผิดฐานรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 357 วรรคหนึ่ง (2 คะแนน)

การที่นายมั่งโทรศัพท์ไปเรียกค่าไถ่จำนวน 500,000 บาทจากหลวงขจร โดยรู้ว่าหากไม่ยอมให้เงินจำนวนดังกล่าวจะทำลายสร้อยเพชรทิ้ง เป็นการข่มขืนใจโดยรู้ว่าจะทำอันตรายต่อทรัพย์สิน เป็นเหตุให้หลวงขจรต้องตอบตกลงเพราะเกรงว่าทรัพย์สินประจำตระกูลจะเสียหายถึงแม้ว่านายมั่งจะยังไม่ได้รับเงินก็ตาม เป็นความผิดสำเร็จฐานกรรโชกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 337 วรรคหนึ่ง (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1484/2549) (4 คะแนน)

ข้อ 6. นายองอาจ บิดาของนางสาวสุดสวาท อายุ 17 ปี ทราบว่านายเหลื่อมมีภริยาแล้วจึงห้ามไม่ให้นางสาวสุดสวาทคบหากับนายเหลื่อม ต่อมาวันหนึ่งนายเหลื่อมมารับนางสาวสุดสวาทไปดูภาพยนตร์ตามที่ชวนไว้ ขณะยืนอยู่นอกโรง นายเหลื่อมเหลือบไปเห็นนายองอาจกำลังตกแต่งกิ่งไม้อยู่บนกำแพงรั้ว จึงแอบดิงบันไดที่วางพาดไว้ใช้ปีนกำแพงออก เป็นเหตุให้นายองอาจไม่สามารถปีนลงมาจากรั้ว ห้ามปรามนางสาวสุดสวาทได้ ในระหว่างดูภาพยนตร์อยู่นั้นนายเหลื่อมไม่อาจลวนลามนางสาวสุดสวาทตามที่ตั้งใจไว้ตั้งแต่แรกเพราะโอกาสไม่อำนวย เมื่อนำนางสาวสุดสวาทไปส่งบ้าน นายองอาจซึ่งแอบซุ่มอยู่บริเวณหน้าบ้านใช้ไม้ตีที่แขนนายเหลื่อมอย่างแรง 1 ทีเป็นเหตุให้นายเหลื่อมใช้แขนขวาได้ไม่ค่อยถนัดเป็นเวลา 30 วัน

ให้วินิจฉัยว่า นายเหลื่อมและนายองอาจมีความผิดฐานใดหรือไม่

ธงคำตอบ

การที่นายเหลื่อมดิงบันไดที่พาดกำแพงรั้วออกเป็นเหตุให้นายองอาจลงมาจากกำแพงรั้วไม่ได้ เป็นการหน่วงเหนี่ยวให้นายองอาจปราศจากเสรีภาพในร่างกาย นายเหลื่อมมีความผิดต่อเสรีภาพตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 310 วรรคแรก (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1514/2532) (3 คะแนน)

นายเหลื่อมชวนนางสาวสุดสวาทไปดูภาพยนตร์โดยไม่ได้รับความยินยอมจากนายองอาจ ทั้งนายองอาจเคยห้ามมิให้นางสาวสุดสวาทคบหากับนายเหลื่อมจึงเป็นการล่วงอำนาจปกครองดูแลของนายองอาจผู้เป็นบิดาแล้วเป็นการพรากผู้เยาว์ เมื่อนายเหลื่อมมีเจตนาตั้งแต่แรกที่จะกระทำอนาจารนางสาวสุดสวาท ถึงแม้จะยังไม่ได้กระทำ ก็เป็นความผิดสำเร็จฐานพรากผู้เยาว์ไปเพื่อการอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 319 วรรคแรก (3 คะแนน)

ส่วนนายองอาจใช้ไม้ตีนายเหลื่อมอย่างแรงจนแขนขวาไม่อาจใช้ได้ถนัดเป็นเวลา 30 วัน นายองอาจจึงมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 แต่ไม่ถึงกับเป็นอันตรายสาหัสตามมาตรา 297 (8) เพราะนายเหลื่อมยังใช้แขนขวาทำงานได้ เพียงแต่ไม่ค่อยถนัดเท่านั้นมิใช่ทำงานไม่ได้เลย (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 96/2512) แต่เมื่อนายองอาจดักซุ่มทำร้ายแสดงว่าไตร่ตรองไว้ก่อน นายองอาจจึงมีความผิดและต้องรับโทษตามมาตรา 296 ประกอบ 289 (4) (4 คะแนน)

ข้อ 7. บริษัทน้ำหวาน จำกัด ประกอบกิจการโรงงานน้ำตาล โดยซื้ออ้อยจากชาวไร่อ้อยมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำตาลทราย เมื่อชาวไร่อ้อยมีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อลงทุนปลูกอ้อย บริษัทจะจ่ายเงินให้ชาวไร่อ้อยตามจำนวนที่ชาวไร่อ้อยจะใช้ แล้วลงบัญชีเป็นลูกหนี้โดยไม่คิดดอกเบี้ย แต่มีข้อตกลงกันว่า เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยว ชาวไร่อ้อยดังกล่าวจะนำอ้อยมาขายให้แก่บริษัทโดยคำนวณหักหนี้สินกันก่อน บริษัทจึงจะจ่ายเงินค่าอ้อยส่วนที่เหลือให้ ในเดือนมกราคม 2554 เจ้าพนักงานประเมินตรวจสอบบัญชีของบริษัทในรอบระยะเวลาบัญชีปี 2551 และปี 2552 แล้ว เห็นว่า การที่บริษัทให้เงินชาวไร่อ้อยไปใช้ก่อนดังกล่าวเป็นการให้กู้ยืมเงินโดยไม่คิดดอกเบี้ยโดยไม่มีเหตุอันสมควร จึงประเมินดอกเบี้ยที่บริษัทควรได้รับในราคาตลาดในปีที่ให้ชาวไร่อ้อยยืมเงินเป็นรายได้จากการประกอบกิจการของบริษัทสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีดังกล่าวเพิ่มเติม และแจ้งการประเมินให้บริษัทเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมพร้อมเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม นอกจากนี้ เจ้าพนักงานประเมินเห็นว่าการที่บริษัทให้ชาวไร่อ้อยกู้ยืมเงินดังกล่าว เป็นการประกอบกิจการเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ตามมาตรา 91/2(5) แห่งประมวลรัษฎากร ด้วย จึงนำดอกเบี้ยที่ประเมินให้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มดังกล่าวมาคำนวณเป็นรายรับให้บริษัทเสียภาษีธุรกิจเฉพาะพร้อมเบี้ยปรับและเงินเพิ่มด้วย

ให้วินิจฉัยว่า การประเมินของเจ้าพนักงานดังกล่าวถูกต้อง และชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

องค์คำตอบ

การที่บริษัทน้ำหวาน จำกัด จ่ายเงินให้ชาวไร่อ้อยตามจำนวนที่ชาวไร่อ้อยจะใช้ ไม่ถือเป็นการให้กู้ยืมเงิน เพราะเป็นการจ่ายเงินให้ชาวไร่อ้อยนำไปใช้ลงทุนปลูกอ้อยเพื่อนำอ้อยมาขายให้บริษัทใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำตาลทราย และเมื่อคำนวณหักหนี้สินกันแล้ว บริษัทจะจ่ายเงินค่าอ้อยส่วนที่เหลือให้โดยไม่มีการคิดดอกเบี้ย (4 คะแนน)

เมื่อการทำธุรกรรมดังกล่าวไม่ถือเป็นการให้กู้ยืมเงิน เจ้าพนักงานประเมินจึงไม่มีอำนาจประเมินดอกเบี้ยเป็นเงินได้ของบริษัทเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 65 ทวิ (4) แห่งประมวลรัษฎากร และไม่ถือว่าบริษัทได้ประกอบกิจการโดยปกติเยี่ยงธนาคารพาณิชย์ เจ้าพนักงานประเมินจึงไม่มีอำนาจประเมินดอกเบี้ยเป็นรายรับของบริษัทเพื่อเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 (5) และมาตรา 91/16 (6) แห่งประมวลรัษฎากร การประเมินของเจ้าพนักงานประเมินทั้งสองกรณีจึงไม่ถูกต้องและไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 749/2553) (6 คะแนน)

ข้อ 8. บริษัทเข้มงวด จำกัด ยื่นคำร้องต่อศาลแรงงานขอนแก่นซึ่งเป็นการลูกจ้าง โดยอ้างเหตุกิจการขาดทุนมาก นายแดนยื่นคำคัดค้าน ศาลแรงงานพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้บริษัท เข้มงวด จำกัด เลิกจ้างนายแดนได้ นายแดนอุทธรณ์คำสั่งศาลแรงงานต่อศาลฎีกา ระหว่างการพิจารณาคดี ของศาลฎีกา บริษัทเข้มงวด จำกัด มีหนังสือเลิกจ้างนายแดน นายแดนยื่นคำร้องต่อศาลว่าบริษัทเข้มงวด จำกัด ยังไม่มีสิทธิเลิกจ้างตนเนื่องจากคดียังไม่ถึงที่สุด ต่อมาศาลฎีกาพิพากษากลับ ไม่อนุญาตให้บริษัท เข้มงวด จำกัด เลิกจ้างนายแดน นายแดนจึงยื่นฟ้องบริษัทเข้มงวด จำกัด อ้างว่าการที่บริษัทเข้มงวด จำกัด ดำเนินการต่าง ๆ จนกระทั่งได้เลิกจ้างตนไปโดยต่อมาศาลฎีกาไม่อนุญาตให้เลิกจ้างนั้น เป็นการกระทำโดยไม่ ชอบด้วยกฎหมาย ถือเป็นการละเมิด และเรียกค่าเสียหาย 2,000,000 บาท

ให้วินิจฉัยว่า บริษัทเข้มงวด จำกัด มีสิทธิเลิกจ้างนายแดนในระหว่างที่คดียังไม่ถึงที่สุดหรือไม่ และ การที่บริษัทเข้มงวด จำกัด ได้ดำเนินการต่าง ๆ จนกระทั่งได้เลิกจ้างนายแดนไปโดยต่อมาศาลฎีกาไม่อนุญาต ให้เลิกจ้างนั้น ถือเป็นการละเมิดต่อนายแดนหรือไม่

ธงคำตอบ

พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 52 กำหนดห้ามมิให้นายจ้างเลิกจ้างกรรมการลูกจ้าง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาลแรงงาน เมื่อบริษัทเข้มงวด จำกัด ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแรงงานและศาลแรงงานมีคำสั่ง อนุญาตให้เลิกจ้างนายแดนซึ่งเป็นกรรมการลูกจ้างได้ บริษัทเข้มงวด จำกัด ซึ่งเป็นนายจ้างย่อมมีสิทธิเลิกจ้าง นายแดนได้ทันที แม้ว่าคดีที่ขออนุญาตเลิกจ้างนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดเพราะเหตุที่นายแดนอุทธรณ์ต่อศาลฎีกาก็ตาม การอุทธรณ์ไม่เป็นการตัดสิทธิของนายจ้างที่จะปฏิบัติตามคำสั่งอนุญาตของศาลแรงงาน บริษัทเข้มงวด จำกัด จึงมีสิทธิเลิกจ้างนายแดนในระหว่างที่คดียังไม่ถึงที่สุดได้ (เทียบคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 39/2531) (6 คะแนน)

กรณีที่บริษัทเข้มงวด จำกัด ได้ดำเนินการยื่นคำร้องขออนุญาตต่อศาลแรงงานจนกระทั่งศาลแรงงานอนุญาต ให้บริษัทเข้มงวด จำกัด เลิกจ้างนายแดน กรรมการลูกจ้างได้ และบริษัทเข้มงวด จำกัด ก็ได้มีหนังสือเลิกจ้างนาย แดนตามที่ศาลแรงงานอนุญาตนั้น เป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มาตรา 52 ซึ่งเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ทั้งกรณีก็ไม่ปรากฏว่าบริษัทเข้มงวด จำกัด ปฏิบัติต่อนายแดนโดยไม่ชอบด้วย กฎหมายหรือไม่สุจริตอย่างหนึ่งอย่างใด แม้ต่อมาศาลฎีกาพิพากษากลับไม่อนุญาตให้บริษัทเข้มงวด จำกัด เลิกจ้าง นายแดน การกระทำของบริษัทเข้มงวด จำกัด ดังกล่าว ก็ไม่ถือว่าเป็นการละเมิดต่อนายแดน (เทียบคำพิพากษา ฎีกาที่ 2354/2528) (4 คะแนน)

ข้อ 9. นายบุญหนัก อติธรรมมนตรี ต้องคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100 (3) วรรคหนึ่ง เพราะเหตุให้คนใกล้ชิดเข้าทำสัญญาสัมปทานกับรัฐแทนตน หลังจากนั้น 3 วัน นายบุญหนักยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ขอให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100 (3) วรรคหนึ่ง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 43 เพราะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการของตน ต่อมา นายบุญหนักยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาภายในกำหนดเวลาอุทธรณ์ว่า คำวินิจฉัยของศาลในคดีนี้มีความคลาดเคลื่อนในการรับฟังพยานหลักฐานหลายประเด็น และนายบุญหนักมีพยานหลักฐานใหม่คือบทวิเคราะห์คำพิพากษาคดีนี้ของนายฟรังซัวร์ นักวิชาการด้านกฎหมายมหาชนที่มีชื่อเสียงที่ลงพิมพ์ในนิตยสารฉบับหนึ่งในต่างประเทศ ซึ่งได้แนบมาท้ายอุทธรณ์พร้อมคำแปลแล้ว

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะต้องเสนอเรื่องตามคำร้องของนายบุญหนักไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาหรือไม่

(ข) ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะต้องรับอุทธรณ์ของนายบุญหนักทั้งสองข้อไว้พิจารณาหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) การส่งข้อโต้แย้งของคู่ความในคดีไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 211 ต้องเป็นกรณีที่คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ (1 คะแนน) กรณีตามปัญหา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาแล้ว จึงไม่มีกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะต้องนำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100 (3) วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่คดีนี้อีก ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่จำเป็นต้องส่งคำร้องของนายบุญหนักไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย (เทียบคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ 5/2554) (2 คะแนน)

(ข) การอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากระทำได้เฉพาะกรณีที่พยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 278 วรรคสาม (1 คะแนน) และคำว่าพยานหลักฐานใหม่นั้น ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การอุทธรณ์คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในกรณีมีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ พ.ศ. 2551 ข้อ 3 กำหนดว่า หมายถึง พยานหลักฐานที่ไม่เคยปรากฏอยู่ในสำนวนคดี (1 คะแนน) อุทธรณ์ของนายบุญหนักข้อแรกที่ว่า คำวินิจฉัยของศาลมีความคลาดเคลื่อนในการรับฟังพยานหลักฐานหลายประเด็น มีลักษณะเป็นการโต้แย้งคัดค้านดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาล หากใช้พยานหลักฐานใหม่ที่ยังไม่เคยปรากฏในสำนวนคดีไม่ (เทียบคำสั่งตามมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา คดีที่ อม. 6/2553) (3 คะแนน)

ส่วนบทวิเคราะห์คำพิพากษาคดีนี้ของนายฟรังซัวร์ ตามอุทธรณ์ของนายบุญหนักอีกข้อหนึ่ง เป็นเพียงความคิดเห็นของนักวิชาการภายหลังศาลมีคำพิพากษา มิใช่พยานหลักฐานซึ่งสามารถพิสูจน์ความมีอยู่จริงของข้อเท็จจริงใดๆ อุทธรณ์ของนายบุญหนักทั้งสองข้อจึงมิใช่พยานหลักฐานใหม่ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาไม่จำเป็นต้องรับอุทธรณ์ของนายบุญหนักไว้พิจารณา (เทียบคำสั่งตามมติที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา คดีที่ อม. 1/2553) (2 คะแนน)

ข้อ 10. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประชุมกันแล้ว เห็นว่ามีเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพิ่มมากขึ้น สมควรให้มีโครงการจ้างบุคคลภายนอกมาช่วยตรวจสอบข้อเท็จจริงและจัดทำรายงานเสนอเพื่อคณะกรรมการพิจารณาต่อไป จึงมีมติให้จัดจ้างบุคคลภายนอกตามโครงการดังกล่าว ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำสัญญาจ้างบริษัทเลควิจัย จำกัด และบริษัทได้ส่งลูกจ้างเข้ามาทำงานตามสัญญาจ้าง นายลักษณะเป็นข้าราชการประจำสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหน้าที่ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนและจัดทำรายงานเสนอ เห็นว่าการจ้างบุคคลภายนอกเข้ามาทำงานเป็นการแย่งงานของตน ทำให้ตนไม่มีปริมาณงานเพียงพอที่จะประเมินผลงานเพื่อเลื่อนระดับสูงขึ้น อีกทั้งลูกจ้างของบริษัททำงานไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้งานราชการเสียหาย เป็นการผิดสัญญาจ้าง

ให้วินิจฉัยว่า นายลักษณะมีสิทธิฟ้องคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และบริษัทเลควิจัย จำกัด ต่อศาลปกครอง ขอให้พิพากษาเพิกถอนมติของคณะกรรมการ โครงการจ้างบุคคลภายนอก และสัญญาจ้างบริษัทเลควิจัย จำกัด หรือไม่

ธงคำตอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีกฎหมายให้อำนาจออกกฎ คำสั่ง หรือมติใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นหน่วยราชการภายใต้กำกับดูแลของคณะกรรมการดังกล่าว จึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 (1 คะแนน) การฟ้องขอให้เพิกถอนมติและโครงการจ้างบุคคลภายนอกเข้ามาช่วยตรวจสอบข้อเท็จจริงและจัดทำรายงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) (2 คะแนน) คณะกรรมการและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงและจัดทำรายงานเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นการจัดทำบริการสาธารณะของคณะกรรมการและสำนักงานดังกล่าว สัญญาจ้างบริษัทเลควิจัย จำกัด จึงเป็นสัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ การฟ้องขอให้เพิกถอนสัญญาจ้างฉบับนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) (2 คะแนน) อย่างไรก็ตามก็ดี มติและโครงการจ้างบุคคลภายนอกเข้ามาช่วยทำงานเป็นเพียงการดำเนินงานภายในของคณะกรรมการและสำนักงานดังกล่าว ไม่ก่อหรืออาจจะก่อความเดือดร้อนหรือเสียหายแก่นายลักษณะเป็นการเฉพาะตัว และไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของนายลักษณะและข้าราชการอื่นในสังกัด จึงยังไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง (3 คะแนน) อีกทั้งนายลักษณะไม่ได้เป็นผู้สัญญากับบริษัทเลควิจัย จำกัด ดังนั้น นายลักษณะจึงยังไม่มีสิทธิฟ้องคดีนี้ (2 คะแนน) (เทียบคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 274/2550)